

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Nadežda Budimović, Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Zlatko Čobović, Jelena Petković, Tamara Skrozza, Filip Švarn, Milena Vasić, Ana Martinoli, Rodoljub Šabić i Sanja Pavlović, na sednici održanoj 30. 11. 2023. godine, jednoglasno donosi

## ODLUKU

Tekstovima: “ Novi zakon predviđa da operator mora da plati po ceni koju odredi REM, ne sme da ukine kanal, a posledica je – gašenje operatora“, „Nova, malignija, zakonska podmetačina: Kada vam država određuje šta morate da gledate – to se zove autokratija“, „5 stvari koje morate da znate o poslednjem pokušaju režima da pred izbore uništi nezavisne medije novim zakonima, „Javnost da se spremi za potpuni mrak“: Ako prođu medijski zakoni, „laku noć“ i „Medijskim zakonima vlast želi da se pre izbora ‘pobrine’ za Telekomove kanale“, objavljenim 15, 16. i 17. oktobra 2023. godine, portal „Nova.rs“ **nije prekršio Kodeks novinara Srbije.**

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu ([www.savetzastampu.rs](http://www.savetzastampu.rs)) i dostupna javnosti.

## OBRAZLOŽENJE

Katarina Tomašević, predsednica Radne grupe za izradu radne verzije nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o elektronskim medijima podnela je žalbu na seriju tekstova objavljenih na portalima “Nova.rs” i “N1”, koje ona smatra orkestriranom kampanjom medija u vlasništvu Junajted grupe protiv rezultata rada Radne grupe. Navela je da, suprotno tvrdnjama ovih medija, član 112 Nacrta zakona, koji reguliše logičku numeraciju, nije bitno izmenjen od izvornog predloga, osim što je, nakon javne rasprave, dodato da na nultom kanalu moraju biti servisne informacije operatora. O ovome su medijska i novinarska udruženja bila obaveštena još od maja i ta odredba je sve vreme trajanja rasprave bila u Nacrtu zakona. “Dakle, netačno je da je ovo dodato preko noći sa namerom sa se ugasi SBB. Kad je reč o članu 122, na osnovu dostavljenih predloga, a nakon javne rasprave, dodata su dva stave u cilju zaštite operatora, a ne da bi se oni ‘reketirali’”, ističe u žalbi. Stavovima od kojih je Ministarstvo u međuvremenu odustalo, bilo je predviđeno da bi u slučaju utvrđivanja troškova bio zadužen Ratel, u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, a ne REM. “Navodi da će REM na osnovu predloženih stavova moć da ugasi kablovske operatore ukoliko ne poštuju ove odredbe takođe nije tačna, jer im dozvolu za rad daje RATEL, a ne REM”, navedeno je, između ostalog, u žalbi. Katarina Tomašević je istakla i da je konkretan povod za žalbu to što Savet za štampu “nije našao za shodno da se oglasi i zaštiti stučnu javnost, ali i sve građane od agresivne manipulacije činjenicama koja dolazi sa medija Junajted grupe, pogotovo imajući u vidu da ste i sami uključeni u donošenje ovih nacrtu zakona i da i sami znate da teze koje građani mogu čuti i pročitati u ovim medijima jednostavno ne odgovaraju istini”, ističe se u žalbi.

Redakcija “Nova.rs” nije odgovorila na žalbu.

Komisija za žalbe smatra da u ovom slučaju nema kršenja Kodeksa. Reč je o temi koja je nesumnjivo od izuzetnog značaja za javnost, a tekstovi na koje se podnositeljka žalbe žalila, sadrže tumačenja naknadno dodatih odredbi u pojedine članove radne verzije nacrtu Zakona o elektronskim medijima, i vrednovanje njihovog uticaja u budućnosti od strane stručnih, kompetentnih osoba, uključujući i članove radnih grupa koje su se bavile izradom medijskih zakona. Deo priloženih tekstova uopšte se ne odnosi na to da li su pojedini članovi zakona izmenjeni naknadno ili ne, već predloženim zakonskim rešenjima, koja sagovornici smatraju problematičnim.

Treba uzeti u obzir i da je već postojala doza nepoverenja između medija i predstavnika medijske zajednice, s jedne strane i zakonodavca sa druge, kada je reč o medijskoj pravnoj regulativi, s obzirom na to da su prethodno već, bez objašnjenja i mimo radnih grupa, menjane pojedine odredbe u radnim verzijama oba medijska zakona, koja su usvojena krajem oktobra ove godine. U tom kontekstu treba posmatrati i pojačano interesovanje za ove poslednje izmene, koje je rezultiralo i nešto oštrijom polemikom i upotrebom “jačih termina”. Komisija smatra da je u slučaju teme koja od izuzetnog javnog značaja izvesno preterivanje dozvoljeno, kao i da predstavnici vlasti moraju da istrpe kritike zbog, po oceni medija i dela stručne javnosti, nedovoljno transparentne izmene pojedinih zakonskih odredaba.

Da li su tumačenja zakonskih odredaba bila tačna ili pogrešna, nije u nadležnosti Komisije da ocenjuje. Ukoliko su bila pogrešna, na to je trebalo da ukaže Ministarstvo informisanja i telekomunikacija konkretnim reagovanjem ili demantijem, a ne zakasnelim saopštenjem koje medije ne obavezuje da ga doslovno ili da ga uopšte prenesu. Umesto toga, žaliteljka smatra da je Savet za štampu trebalo da demantuje medijske navode, što niti je u nadležnosti Saveta, niti su članovima Komisije za žalbe bile poznate informacije koje se navode u žalbi. Treba naglasiti da nije tačna tvrdnja žaliteljke da je Savet za štampu učestvovao u izradi radne verzije Nacrta zakona.

Formulacija koju podnositeljka žalbe koristi kada govori o “orkestriranoj kampanji jedne grupe medija koja se vodi protiv rezultata Radne grupe” je, prema mišljenju Komisije, deo političke retorike, a ne ukazivanje na povredu Kodeksa novinara.

Beograd, 30.11.2023.

Predsedavajuća

Nadežda Budimović